

ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ: ንዝሓመመ ዝወሃብ ሓበሬታ

ብሓካይም ምክልኻል ለቡዳ ዝተዳለወ: ንመከላኸሊ ለቡዳ ዝጠቕም ሓበሬታ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል እንታይ እዩ?

ኤ ኤስ ቤ ኤል ማለት " Extended Spectrum Beta-Lactamases" ማለት እዩ። እዚአቶም ንጥረ ነገራት (ኤንዛይም) ከወይኖም ኣብ መዓንጣ ብዝርከቡ ባክተርያ ክፈርድ ዝኽእሉ እዮም። እዞም ንጥረ ነገራት እዚአቶም: ነቶም ከም እኒ ፐንሲሊን ዝሓመሱሉ ዝውቑራት ጸረ-ተሃዋሲያን: ክሰባብሩ ዝኽእሉ እዮም። ከም ውጽኢት እዚ: እቶም ብኤ ኤስ ቤ ኤል ዝፈርድ ባክተርያ: ንኸምዚአቶም ዝሓመሱሉ ጸረ-ተሃዋሲያን ይጸወሩ እዮም። ይኹን እምበር: ረኽሲ እንተደገ እስዲቦም: ብኸልል ዓይነት ጸረ-ተሃዋሲያን ጌርካ ምእላዮም ይከአል እዩ። ወዲ ሰብ ዘበለ: ኣብ መዓናጥኡ: ንቡር ፍሉራ መዓንጣ እንብሎም ባክተርያ ኣለዎ። እዞም ባክተርያ እዚአቶም: ኣብ ምሕቓቕ መግቢ ኣድልዮቲ: ኣብ ስርዓተ ምክልኻል ድማ ኣገደስቲ እዮም። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ: ንጉዳይ ወይ ንንውሕ ዝበለ ግዜ: ክፋል ፍሉራ መዓንጣ ክኾኑ ዝኽእሉ ባክተርያ እዮም።

ምስ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዝተሓሳሰር ጠንቂ ሓደጋ ክኸውን ዝኽእል ኣሎ ዶ?

እቲ ዝዓበዩ ጠንቂ ሓደጋ ክኸውን ዝኽእል: ተጻዋርነት ጸረ-ተሃዋሲያን ዘለዎም ባክተርያታት: ነቲ ረኽሲ ንምሕዋይ ዝጠቕም ዝኽእል: እቲ ቅኑስ ዝኾነ ጸረ-ተሃዋሲያን ዘይምርኮብ እዩ። መብዝሕትኦም እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ ዘለዎም ውልቀሰባት: ተሰከምቲ እቲ ባክተርያ እዮም። እዚ ማለት ድማ: ምልክት ሕማም ከየርአዩ: ነቶም ባክተርያ ይሰከምዎም ማለት እዩ። ተሰከሚ ምዃን ማለት: ምሕማም ማለት ኣይኮነን: ስለዚ ድማ ሕክምና ኣየድልዮን። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ: ካብቶም ካልኣት ዓይነታት ባክተርያ ንላዕሊ: ብብዝሒ ሕማም ኣየሰዕቡን እዮም። ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ: ሕማም ኣብ ዘሰዕቡ ግን: መብዝሕትኦ ግዜ: ሰሩዕ ረኽሲ ኣብ ስርዓተ ሽንቲ እዩ። ካልኣት ዓይነታት ረኽሲውን ከጋጥሙ ይኽእሉዮም። እቲ ፍልልዩ እምበኣር: ሓደ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ ዘለዎ ሰብ: ረኽሲ እንተጌሩሉ: ብኸልል ዓይነት ጸረ-ተሃዋሲያን ክሕክም ኣለዎ ማለት እዩ። እዚ ድማ እንግሊዝካ: ኣብ ከንዲ ኣብ ቤትካ ኩንካ መድሃኒት ጥራይ እትወስድ: ኣብ ሆስፒታል ኩንካ ምሕካምውን ይጠልብ እዩ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል ብኸመይ እዩ ዝላባዕ?

ተሰከሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ ንኸትከውን: እቶም ባክተርያ ግድን ብኣፍካ ክኣትዉ ኣለዎም። ሰብ ብፍላይ ንወጻኢ ኣብ ዝጓዓዘሉ: ብናይ መዓናጡ ባክተርያ እተለኸፈ መግብን ማይን ኣቢሉ ክልከፍ ይኽእል እዩ። ሽቓቕ ድሕሪ ምብጻሕ: ብዘይተሓጸበ ኣእዳው ብምምጋብውን: እቲ ባክተርያ ከስፋሕፍሕ ይኽእል። ኣብ መሳላጥያታት ሓለዎ ጥዕና ድማ: እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ: ካብቶም ሕሙማት ናብ ካልኣት: ብቐንዱ ብምትገኛፍ ኣእዳው ክሓልፉ ይኽእሉ።

ኤ ኤስ ቤ ኤል ምውጋድ ይከአል ዶ?

እቶም ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ናይ መዓናጡ ባክተርያ: ክፋል ናይቲ ንቡር ኣብ መዓንጣ ዝርከብ ፍሉራ መዓንጣ ስለዝኾኑ: ሰብ ንነዊሕ እዋን (ኣዋርሕ ክሳብ ዓመታትውን) ምልክት ከየርአዩ: ክስከምዎ ይኽእል። ሓደ ሰብ: ንኸንደይ ዝኣከል እዋን ዝኣከል ነዞም ባክተርያ ክስከምዎ ከምዝኽእል: ምግማቱ ዝከአል ኣይኮነን። ምስ ግዜ ግን ቀስ ብቐስ የጥፍኡም። ካብ ቀልቀል መርኣያ ዝኸውን ወሲድካ ምርኣይ: መብዝሕትኦ እዋን ኣድላዩ ኣይኮነን።

ክትሓሰቡሉ ዘድልየኩም እንታይ እዩ?

- ጽሬት ኣእዳው ከም ወትሩ ኣገዳሲ እዩ። ሽቓቕ ድሕሪ ምብጻሕኩም: ምግቢ ቅድሚ ምድላውኩምን/ መኣዲ ቅድሚ ምቕራብኩምን: ኣእዳውኩም ብማይን ሳሙናን ተሓጸቡ። ፈሳሲ ሳሙና: ወትሩ ተመራጺ እዩ።
- ተሰከሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርድ ባክተርያ ምዃንኩም: ንኹሎም ኣብ ከባቢኹም ንዝርከቡ ምሕባር ኣየድልየኩምን እዩ።
- ከም ወትሩ: ንቡር ህይወት ክትቅጽሉን ምስ ካልኣት ግዜ ከተሕልፉን ትኽእሉ ኢኹም። ንቡር ናይ ጾታዊ ርክብ ህይወትኩምውን ከምዘለዎ ክትቅጽሉ ትኽእሉ ኢኹም።
- ቁስለ: ካታተር መኸዓዊ ሸንቲ: ወይ ዝኾነ ክፋት እንተለኩም: ነቲ ቁስለ ክትሸፍኑ: ካልእ ክትልውጡ ክለኹም: ኣእዳውኩም ክትሕጸቡ ይግባእ። ኣካላትኩም ክትሕጸቡ ክትደልዩ ክለኹም ድማ: ኣብ ከንዲ ባስካ መሊእኩም ትሕጸቡ: ብላዕሊ ማይ እናፍሰስኩም ክትሕጸቡ ይግባእ።
- ብተመሳሳሊ: ተቐማጥ ወይ ዝኾነ ፈሳሲ ዝገብርልኩም እንተኾይኩም: ኣብ ከንዲ ባስካ መሊእኩም ትሕጸቡ ድማ ብላዕሊ ማይ እናፍሰስኩም ኣካላትኩም ክትሕጸቡ ይግባእ።

- ጸረ ተሃዋሲያን ክትወሰዱ ዘድልዩኩም እንተኾይኑ፡ እቲ ቅኑዕ ጸረ ተሃዋሲያን ክትወሰዱን ምክትታል እቲ ባክተርያ ክግበርን ኣገዳሲ እዩ። ንድሕነትኩም ክትብሉ እምበኣር ብዛዕባ ህሉው ኩነታትኩም/ ሕሉፍ ዝነበረኩም መልከፍትን ንሓኪምኩም/ ሓኪም ስኒ ክትሕብሩ ንሓተኩም ኣለና።
- ኣብ ሆስፒታል እንተኣቲኹም፡ መብጣሕቲ ክትገብሩ እንተኾንኩም፡ ወይ ከኣ ኣብ ዕጽው ገዛ እንተለኹም፡ ተሰካሚ ኤ ኤስ ቤ ኤል ዘፍርዩ ባክተርያ ምዃንኩም፡ ንሓኪም ክትነግርዎ ጽቡቕ ሓሳብ እዩ። ብፍላይ ኣብ መሳለጥያታት ሓለዎ ጥዕናን ኣብ ዕጽው መንበርን እንተለኹም ከኣ፡ ለበዳ ባክተርያ ንምክልኻል፡ ጽቡቕ ንጽህናን ዝውቱር ጽሬትን ክህሉ ኣገዳሲ እዩ።